

۲۶۳- توضیح دهید؛ چگونه قرآن کریم «در عین نزول تدریجی، انسجام درونی» دارد؟

۲۶۴- دلیل بیاورید؛ از کجا بدانیم قرآن کریم دچار تحریف نشده است؟

۲۶۵- تناسب معجزه پیامبران الهی را با زمان خودشان مقایسه کنید؟

۲۶۶- به نظر شما معجزه آخرین پیامبر الهی که دینش برای تمامی زمان ها خواهد بود، چگونه باید باشد؟

۲۶۷- معجزه آخرین پیامبر الهی باید از چه ویژگی های برخوردار باشد تا برای همه زمان حفظ شود؟

درس پنجم: مسؤلیت های پیامبر اکرم (ص)

نکات:

۲۶۸- قلمرو رسالت پیامبر عبارتند از:

الف) دریافت وحی و رساندن آن به مردم.

ب) تعلیم و تبیین تعالیم دین.

ج) ولایت و سرپرستی جامعه.

د) ولایت معنوی .

۲۶۹- نویسندگان قرآن را کاتبان وحی گویند که برای حفظ پیام الهی و امکان دسترسی مردم به آن این کار انجام می گرفت .

۲۷۰- حفظ کنندگان آیات قرآن را حافظان وحی گویند .

۲۷۱- اولین و برترین حافظ و کاتب قرآن امام علی(ع) است .

۲۷۲- برای اینکه مردم بتوانند به معارف بلند قرآن دسترسی داشته و جزئیات احکام را بفهمند ، شیوه ی عمل به آن را بیاموزند

دومین رسالت پیامبر تعلیم ، تبیین یا مرجعیت دینی است .

۲۷۳- اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی گفتار و رفتار پیامبر(ص) است . اولین و بزرگترین معلم قرآن

پیامبر(ص) است .

۲۷۴- یکی دیگر از رسالت های پیامبر(ص) ولایت ظاهری است که برای اجرای احکام و قوانین اسلام در جامعه صورت می

گیرد .

۲۷۵- بر اساس حدیثی از امام باقر(ع) اسلام بر پنج پایه استوار است: نماز، زکات، روزه، حج و ولایت.

۲۷۶- ولایت مهمترین پایه های اسلام محسوب می شود - دلایل و عواملی ضرورت تشکیل حکومت اسلامی عبارتند از: ضرورت اجرای احکام اسلامی برای برقراری عدالت اجتماعی، پذیرش ولایت الهی و دوری از طاغوت. ضرورت حفظ جامعه اسلامی

۲۷۷- اجرای احکام و قوانین اسلامی بر مسلمانان واجب است و پیاده کردن احکام جهت اجرای عدالت فقط از طریق تشکیل حکومت امکان پذیر است. (ضرورت اجرای احکام اسلامی مانند عدالت اجتماعی)

۲۷۸- ولی و سرپرستی حقیقی انسانها خداست.

۲۷۹- هر قانونی که نشأت گرفته از قرآن و برخاسته از فرمان الهی نباشد طاغوت نامیده می شود.

۲۸۰- اطاعت از دستورات طاغوت بر مسلمانان حرام است.

۲۸۱- ولایت به معنای سرپرستی همراه با محبت و دوستی است.

۲۸۲- به کسی را که دارای مقام ولایت باشد ولی گویند.

۲۸۳- خداوند ولی مطلق است. همه ی موجودات را آفریده و از سر رحمت و محبت آن را اداره می کند این نوع ولایت را عام و همگانی گویند.

۲۸۴- خداوند لطف خود را به پیامبرش کامل کرده و او را واسطه ی فیض و رحمت برای بندگان قرار داد.

۲۸۵- ولایت معنوی پیامبر(ص) مرتبه ای از ولایت است که به اذن خداست.

۲۸۶- از برکات معنوی وجود پیامبر(ص) این است که از طُرُق معنوی و غیبی روح و جان مؤمنان را پرورش می داد و به کمال و تقرب می رساند.

۲۸۷- بالاترین و برترین مقام پیامبر(ص) ولایت معنوی است.

۲۸۸- جایگاه رسول خدا نزد خدا برای هیچ فرشته ای دست یافتنی نیست.

۲۸۹- امام خمینی می فرماید: هر نظام سیاسی غیر اسلامی نظامی شرک آمیز است چون حاکمش طاغوت است. ما موظفیم آثار شرک را از جامعه مسلمانان و از حیات آنان دور کنیم و از بین ببریم. (ضرورت پذیرش ولایت الهی و دوری از طاغوت)

۲۹۰- عصمت به معنای پاکی از گناه و اشتباه است و زمانی پیامبران می توانستند مسئولیت الهی خود را بدرستی انجام دهند که مرتکب گناه و اشتباه نشوند.

۲۹۱- اولین مسئولیت پیامبر دریافت و ابلاغ وحی است تا بدین طریق دین الهی به درستی به مردم برسد و هدایت شوند.

۲۹۲- دیگر مسئولیت پیامبر تعلیم و تبیین دین است. برای جلوگیری از انحرافات و کسب اعتماد مردم پیامبر باید معصوم باشد.

۲۹۳- از آنجا که پیامبران اسوه و الگوی پیروان خود در عمل به دین الهی هستند، مردم آنها را سرمشق خود قرار می دهند. برای جلوگیری از گمراهی ها پیامبر باید معصوم باشد.

۲۹۴- مصونیت از خطا و اشتباه در پیامبران ناشی از بینش عمیق آنها است.

۲۹۵- مصونیت از گناه در پیامبران ناشی از علم، ایمان و تقوای آنها است.

۲۹۶- کسی که برای داوری و قضاوت نزد طاغوت رود در گمراهی آشکار است.

سوالات چهار گزینه ای

۲۹۷- کدام مورد در حیطه ی ولایت معنوی پیامبر(ص) نمی باشد؟

الف) واسطه ی رساندن فیض و رحمت به مخلوقات

ب) تصرف در عالم طبیعت به اذن خداوند

ج) شفا بخشیدن به بیماران

د) هدایت انسان در همه ی ابعاد فردی و اجتماعی

۲۹۸- عصمت از گناه در پیامبران ناشی از... آنان است و معصوم بودن شان از خطا و اشتباه ناشی از برخوردای آنها از..... می باشد.

الف) علم، و ایمان و تقوی - بینش عمیق

ب) بینش عمیق - علم و ایمان و تقوی

د) تقوای الهی - داشتن ایمان قوی

ج) علم و ایمان - برخورداری از تقوی

۲۹۹- آیه شریفه به کدام یک از مسؤلیت های پیامبر دلالت ندارد؟

« لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ »

الف) ولایت و سرپرستی جامعه (ب) ابلاغ و وحی

ج) تعلیم و تبیین تعالیم دین (د) تزکیه و تعلیم معارف دینی

۳۰۰- آیه شریفه «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ...» به کدام یک از

قلمروهای رسالت پیامبران دلالت دارد؟

الف) ولایت معنوی (ب) ولایت ظاهری (ج) دریافت و ابلاغ وحی (د) تعلیم و تبیین تعالیم دینی

۳۰۱- کدامیک از اهداف زیر بدون وجود یک نظام حکومتی سالم میسر نیست؟

الف) تعلیم و تعلم احکام و معارف دینی

ب) برپائی جامعه ای براساس قوانین عادلانه

ج) ابلاغ وحی و احکام و معارف الهی به مردم (د) انجام عبادات فردی دینی

۳۰۲- عبارت زیر بر کدامیک از ولایتها مربوط نمی شود؟

«پیامبر(ص) به اذن خدا عالم غیب را مشاهده کرده باطن انسانها را درک میکند و گواه و ناظر بر اعمال انسانها می شود.»

الف) ولایت باطنی (ب) ولایت ظاهری

ج) ولایت معنوی (د) ولایت تکوینی

۳۰۳- اولین و برترین کاتب و حافظ قرآن کریم چه کسی بود؟

الف) پیامبر اکرم (ص) (ب) حضرت علی (ع)

ج) ابن عباس (د) زید بن ثابت

۳۰۴- اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی کدام است؟

الف) گفتار پیامبر(ص) و رفتار صحابه (ب) گفتار صحابه و رفتار پیامبر(ص)

ج) گفتار و رفتار صحابه پیامبر(ص) (د) گفتار و رفتار پیامبر(ص)

۳۰۵- طبق حدیث شریف امام باقر (ع) کدامیک از پایه های پنجگانه اسلام مهمترین پایه شمرده می شود؟

الف) الولایة (ب) الصلاة (ج) الزکاة (د) الصوم

۳۰۶- کسانی که به مردم فرمان میدهند و قانونگذاری میکنند در حالی که خداوند آنها را تعیین نکرده باشد ... .. نامیده میشوند.

الف) ولی (ب) اولی الامر (ج) کفار (د) طاغوت

۳۰۷- چرا ولایت و رهبری از پایه های دین اسلام شمرده شده است؟

الف) چون ولایت و رهبری برپا دارنده احکام و دستورات دین است.

ب) چون ولایت و رهبری دریافت کننده وحی الهی است.

ج) چون ولایت و رهبری تزکیه کننده نفوس مردم است.

د) چون ولایت و رهبری دارای عصمت و اعجاز است.

۳۰۸- بالاترین و برترین مقام پیامبر اکرم (ص) کدام است؟

الف) دریافت و ابلاغ وحی   ب) ولایت معنوی

ج) تعلیم و تبیین تعالیم دینی

د) ولایت و سرپرستی جامعه برای اجرای احکام اسلامی

۳۰۹- مراجعه به طاغوت و انجام دستورهای وی بر مسلمانان..... است.

الف) حرام   ب) مکروه   ج) جایز   د) مباح

-درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص/غ) مشخص کنید.

۳۱۰- بهره مندی انسانها از هدایت معنوی به درجه تقوا و علم شان بستگی دارد.

۳۱۱- ولایت و سرپرستی جامعه برای اجرای قوانین الهی را ولایت معنوی می گویند.

۳۱۲- گفتار و رفتار پیامبر (ص) اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی است.

۳۱۳- ابلاغ وحی و معارف الهی به مردم از اهداف رسالت پیامبر (ص) که بدون وجود یک نظام حکومتی سالم میسر نیست.

۳۱۴- مراجعه به طاغوت و انجام دستورهای وی بر مسلمانان جایز نیست.

۳۱۵- حفظ استقلال جامعه اسلامی در برابر کفار از دلایل نیازمندی جامعه اسلامی به ولایت و حکومت می باشد.

۳۱۶- برای حفظ پیام الهی و امکان دسترسی مردم به آن، عده ای از یاران آن حضرت آیات را می نوشتند، که به آنان حافظان

وحی می گویند.

۳۱۷- تدوین و تنظیم قرآن کریم به همان شکلی که امروز در اختیار مردم قرار دارد در زمان پیامبر (ص) انجام گرفت.

۳۱۸- پیامبر به اذن خداوند باطن انسانها را درک و آگاه و ناظر اعمال انسانهاست به مقام ولایت معنوی پیامبر (ص) اشاره دارد

۳۱۹- یکی از اهداف رسالت پیامبر (ص) بر قراری عدالت اجتماعی است.

۳۲۰- اجرای هر قانون و پیروی از هر کس، هنگامی صحیح است که به گونه ای به قانون الهی و به فرمان الهی باز گردد.

۳۲۱- در جامعه هر نوع حکومتی مورد پذیرش خداوند می باشد.

جا های خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

۳۲۲- در اسلام، کسانی را که فرمان و قانون شان نشأت گرفته از قرآن نیست ..... می نامند.

۳۲۳- مراجعه ی به «طاغوت» وانجام دستورهای وی بر مسلمانان..... است.

۳۲۴- مرتبه ای از ولایت را که کاملاً به اذن خداست ..... می نامند.

۳۲۵- یکی از معانی ولایت ..... و به کسی که دارای مقام ولایت است ..... می گویند.

۳۲۶- بهره مندی انسانها از هدایت معنوی به درجه .....، ..... و ..... بستگی دارد.

۳۲۷- اولین و معتبرترین مرجع برای فهم عمیق آیات الهی ..... و ..... پیامبر(ص) است.

۳۲۷- هدایت معنوی، یک آموزش معمولی و عمومی نیست؛ بلکه از طریق ..... صورت می گیرد.

۳۲۹- قرآن از مومنان می خواهد سلطه بیگانگان را نپذیرند و زیر بار آنها نروند این حکم قرآنی را ..... می گویند.

۳۳۰- مستکبران و ستمگران جهان همواره می کوشند بر جوامع دیگر ..... شوند و از ..... و ..... آنان بهره مند شوند.

-سوالات پاسخ کوتاه

۳۳۱- دو دلیل از دلایل نیازمندی جامعه اسلامی به ولایت و حکومت اسلامی را نام ببرید؟

۳۳۲- سه مسئولیت مهم پیامبر (ص) را نام ببرید؟

۳۳۳- این که پیامبر به اذن خداوند باطن انسانها را درک و آگاه و ناظر اعمال انسانهاست، بیانگر کدام ولایت است؟

۳۳۴- اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات قرآن چیست؟

۳۳۵- اولین و برترین حافظ و کاتب قرآن چه کسی بود؟

۳۳۶- عصمت به معنای چیست؟

۳۳۷- حافظان وحی چه کسانی هستند؟

۳۳۸- دو دلیل از دلایل نیازمندی جامعه اسلامی به ولایت و حکومت اسلامی را نام ببرید؟

۳۳۹- ولایت معنوی را تعریف کنید؟

۳۴۰- کاتبان وحی چه کسانی هستند؟

۳۴۱- قاعده نفی سبیل را تعریف کنید؟

- آیات و احادیث

۳۴۲- با تدبر در آیه «اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ» به سوالات پاسخ دهید:

الف) چه کسی تشخیص می دهد کدام فرد توانایی مقاومت در مقابل وسوسه های گناه را دارد؟

ب) با تدبر در آیه چه کسی مسئولیت خود را بدرستی انجام می دهد؟

۳۴۳- عبارت های که زیر شان خط کشیده شده «... يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَ يُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ..» به کدام یک از «قلمروهای رسالت پیامبر(ص)» اشاره دارد؟

۳۴۴- از آیه ی مقابل چه نکته ای قابل استنباط است. «لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ»

۳۴۵- با توجه به آیه «وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»، به سئوالات زیر پاسخ دهید:

الف) این آیه اشاره به کدام مورد از ضرورت های تشکیل حکومت اسلامی دارد؟

ب) با تدبر در آیه بیان کنید: عبارت خط کشیده شده مربوط به کدام هدف رسالت پیامبر(ص) می باشد.

- سوالات تشریحی

۳۴۶- فواید تشکیل حکومت اسلامی را بنویسید؟

۳۴۷- ولایت ظاهری از قلمروهای رسالت پیامبر اکرم (ص) را توضیح دهید؟

۳۴۸- این موضوع «مردم باید بتوانند احکام اسلامی را از پیامبر بیاموزند» به کدام قلمرو رسالت پیامبر(ص) مربوط می شود؟ باختصار توضیح دهید.

۳۴۹- از قلمروهای رسالت پیامبر(ص) « ولایت و سرپرستی جامعه برای اجرای قوانین الهی» را توضیح دهید.

۳۵۰- دلایلی که دلیل بر ولایت رهبری که جزء احکام مهم اسلامی است، چیست؟

۳۵۱- چرا ولایت و رهبری از پایه های دین اسلام شمرده شده و جزء احکام مهم اسلام است؟

۳۵۲- ضرورت پذیرش ولایت الهی و دوری از حکومت طاغوت را با هم مقایسه کرده و نتیجه گیری کنید؟

۳۵۳- انسان با توجه به مقام ولایت معنوی از طرف پیامبر و امام بعد از او، چگونه می تواند در زندگی خود تغییر به وجود آورد؟

۳۵۴- چرا مراجعه به طاغوت بر مسلمانان حرام است؟

۳۵۵- چه تفاوتی بین ولایت معنوی و ولایت ظاهری است؟ به طور مختصر بررسی کنید.

۳۵۶- بهره مندی انسان ها از هدایت معنوی نتیجه چیست؟ و به چه چیز بستگی دارد؟

۳۵۷- بالاترین و برترین مقام پیامبر خدا که ابعاد آن بر افراد معمولی آشکار نیست، کدام است؟

۳۵۸- چرا عصمت از لازمه پیامبری است؟

۳۵۹- چرا بدون وجود عصمت مسئولیت پیامبری به نتیجه نمی رسد؟

۳۶۰- تشخیص عصمت بر عهده چه کسی است؟

۳۶۱- استدلال کنید معصومیت از گناه و خطا به چه صورت است؟

درس ششم : پیشوای اسوه

نکات

۳۶۲- پیامبر خدا(ص) پس از ۱۳ سال تلاش برای هدایت مردم مکه بادعوت مردم به مدینه هجرت کرد.

۳۶۳- رسول خدا حکومت اسلامی را در مدینه به فرمان خداوند بنا نهاد.

۳۶۴- همه ابعاد زندگی فردی و اجتماعی رسول خدا از جمله، در رهبری و پیشوایی الگو و اسوه انسان هاست.